

16è

premi
de literatura infantil
atrapallibres

2020 2021

Palmira i l'efecte crisàlida

Autora:
Gisela Pou

Editorial:
edebé

**Obra finalista
de la categoria
de 9 anys**

Guies per a la dinamització de les lectures que opten al premi

Autor/a de la guia: Agustí Lleyda

Palmira i l'efecte crisàlida

Autora: Gisela Pou

Il·lustrador: Francesc Rovira

Lloc d'edició: Barcelona

Editorial: edebé

Col·lecció: Tucà 10+

ISBN: 978-84-683-4094-4

Resum

Palmira viu en una família formada per la mare, el pare i la seva germana adolescent, Viena. A l'escola, i per sorteig, han de fer un treball de recerca relacionat amb el nom de l'estat que els toca. Palmira ha de fer un treball sobre Síria. Busca informació i tot el que troba fa referència a l'actual guerra. Els i les companyes de classe troben diferents maneres de plantejar el treball: Itàlia a través de les pel·lícules, la Noruega del Víkings, etc. Justament el seu veí, en Sergi, abans bons amics i ara no gens, també li ha tocat Síria. La Palmira vol explicar Síria a partir de la visió que li doni, Palmira Bahtich, una nena siriana que ha vist en un reportatge i a qui ha escrit una carta demanant-li informació. Per tal de traduir-la a l'anglès i fer-li arribar demana ajuda a la seva germana gran, Viena.

A la Palmira se li desperta el sentiment que tot allò que viuen els nens i nenes de Síria, li podria estar passant a ella. Passats molts dies, rep resposta a la seva carta, la germana li tradueix i ella la llegeix a l'escola. Poc després, descobreix que la carta resposta es una transcripció, que la seva germana ha copiat, del que explica la Palmira siriana en un reportatge. El seu veí que sospita alguna cosa, es fa còmplice de l'engany, a canvi de col·laborar en el treball. Llavors es plantegen fer alguna acció per a fer conscients els seus amics de la dificultat de la vida dels nens refugiats, orfes de la guerra de Síria. Palmira recorda que el seu pare li va explicar la història del Baró Rampant i acorden que faran el mateix. Ho proposen als seus amics i a les seves amigues, però no ho veuen clar, això també desanima en Sergi. Malgrat els dubtes, decideix fer l'acció i Palmira s'enfila en un plataner del pati de l'escola amb el sac de dormir i una pancarta. Tothom li demana, li suplica o li exigeix que baixi.

Mentrestant, en Sergi també s'ha enfilat a un altre plataner. Per allà han aparegut un parell de periodistes que s'han interessat pel que passava. Quan arriba el pare de Palmira, decideixen baixar de l'arbre i tornen cap a casa, on seran sermonejats, renyats i castigats. Arriba Viena, la germana gran, i explica que la xarxa s'ha fet ressò de la seva acció.

Altres cop animats, Palmira i Sergi decideixen que l'endemà dissabte, repetiran l'acció i ho publiquen a les xarxes. Quan passen pel passeig de Sant Joan, els arbres ja són plens de nenes i nens, adolescents i adults que s'hi ha enfilat amb els seus sacs de dormir i les pancartes que reclamen als

govern que facin accions a favor dels nens orfes de la guerra. La protesta dura mesos i s'estén per diferents ciutats d'Europa fins que els governs decideixen acollir aquest nens i nenes orfes. La Palmira, la seva família i en Sergi van a l'aeroport a rebre els infants i adolescents que arriben. Palmira reconeix la Palmira siriana del reportatge i l'abraça.

Breu informació sobre les autores

Gisela Pou

Gisela Pou Valls, va néixer a Castellar del Vallès, 7 de maig de 1959. És coneguda per la seva professió de guionista de televisió, i perquè ha escrit literatura infantil i juvenil i novel·la per a públic adult.

Es va llicenciar en ciències biològiques l'any 1981 i va publicar dos títols relacionats amb la biologia.

L'any 1989, publicava la seva primera novel·la, *Soroll de fons*. Atreta per la literatura infantil i juvenil, té publicades diverses novel·les i una col·lecció d'aventures d'un personatge anomenat Sara Pegues.

També ha escrit teatre i guions. Ha participat en molts guions de sèries per a televisió, per a TV3 ha participat a: *Poblenou*, *Secrets de família*, *Laberint d'ombres*, *Nissaga de poder*, *Ventelplà* y *El cor de la ciutat*.

Gisela Pou és màster de guió per a cinema i televisió per la UAB i ha estat codirectora d'estudis sobre ficció televisiva i cinematogràfica a la UB.

Francesc Rovira

Francesc Rovira i Jarque, va néixer a Barcelona l'any 1958. Va estudiar a l'escola d'Arts i Oficis, tot i que va anar aprenent l'ofici de manera autodidacta. Inicia la trajectòria professional l'any 1982, il·lustrant el que serà el seu primer llibre, per una editorial de llibres educatius.

A partir d'aleshores comença a dedicar-se professionalment al món de la il·lustració, fa dibuixos para revistes, llibres de text, contes para diferents editorials i treballs publicitaris i de divulgació.

Ha fet col·laboracions per a revistes, diaris, setmanaris i per a diferents associacions i institucions. A part de la seva feina com a dibuixant i il·lustrador, amb llibres editats i traduïts a diferents idiomes, continua fent dibuixos per a tota mena de publicacions i també exposicions periòdiques, tant col·lectives com individuals de treballs publicats, d'obra inèdita i divulgatives. Ha guanyat el premi CCEI en dues ocasions.

Alguns elements interessants de l'obra

- La veu és en primera persona.
- La novel·la de quasi dues-centes pàgines està distribuïda en vint capítols curts i força uniformes en la llargària.
- La descripció dels personatges és proporcional a la importància que tenen per a la vida de la Palmira, la protagonista de la novel·la.
- L'acció avança de manera coherent amb el marc familiar i escolar que l'escriptora ha plantejat. I són les relacions que s'estableixen entre els personatges, sovint expressades amb reflexions sobre la vida, les que determinen els fets.
- Hi ha una reflexió de fons important relacionada amb el créixer, la necessitat de no dir mentides i la voluntat d'actuar davant dels problemes actuals.
- El text és molt ric en expressions, comparacions, metàfores i frases fetes.
- Hi ha una característica de la Palmira que també enriqueix i poetitza el text, la Palmira veu les veus, se les imagina com ...
- Al text l'acompanyen deu il·lustracions en blanc i negra a tota pàgina: vuit en pàgina dreta i dues en pàgina esquerra. Les il·lustracions estan repartides sense un criteri clar. Hi ha nou capítols amb una il·lustració, un capítol amb dues i onze capítols sense cap. Les il·lustracions són plans generals més aviat curts que acompanyen el text però no representen una aportació significativa en la novel·la.
- La il·lustració de la porta és en color i té un to enigmàtic com el títol.

Possibles propostes per a una presentació suggerent de l'obra i la seva mediació: (No busquem respostes correctes, busquem que a través de la resposta en derivi una conversa.)

1. Observem la portada. Demanem que ens diguin què hi veuen. Proposem una anàlisi de cada element:
 - En què et fa pensar el títol?(Podem deixar obert el significat concret de les paraules o aclarir-les abans de començar o aclarir-les i parlar-ne durant la lectura: Palmira és el nom de ciutat i de persona. Efecte és el resultat de l'acció d'una causa. Crisàlide és l'estadi entre la larva i l'adult en alguns insectes.)
 - En què et fa pensar la il·lustració? (Podem observar les metàfores visuals: estar d'esquena i l'ombra dels personatges i la seva grandària.)
 - Observem els noms de l'escriptora i de l'il·lustrador i demanem si recorden algun altre llibre seu.
2. En un grup de lectura de llibreria o biblioteca es podrien compartir els treballs escolars, projectes o reptes que tenen en aquests moments els i les diferents participants i com els condiciona o no la vida personal i/o familiar.

En un grup classe, es podria llistar i/o recordar els treballs escolars, projectes o reptes que tenen en aquests moments o han tingut i com els condiciona o no la vida personal i/o familiar.

3. Proposem un joc. Cal relacionar el nom dels estats amb un element, una persona, un fet, un viatge que em vingui a la memòria. Podem descobrir bones diferències de coneixement. Podem incloure un país en guerra: Ucraïna, Afganistan, ... (Tot estarà condicionat per la composició del grup i les possibles diferents procedències familiars.)

Mapa de preguntes per a la conducció d'una conversa literària al voltant d'aquesta obra

Aquesta és una proposta per poder treballar durant la lectura però que també, amb un altre nivell d'aprofundiment, es pot fer de manera més general.

Capítol 1

1. Les veus de les persones. *"...les veus agafen forma dins el meu cap i no tan sols les sento, sinó que les veig."*

Fem un recull de com Palmira veu les veus dels personatges de la novel·la.

2. Els orígens dels noms. *"...van batejar les seves filles els noms de les ciutats més boniques del món: Viena i Palmira."*

Fem una recerca de l'origen del teu nom. (Qui el va triar? Per què? Quin significat té? Quin significat especial té per a la persona que el va triar? T'agrada, el teu nom?)

Capítol 2

1. Les reflexions dels altres. *"Has de ser més generosa, germaneta." "...la vida és plena d'imprevistos i que m'he d'acostumar a suportar-los." "... la Federica i la Greta em repeteixen que soc massa gran per creure en miracles."*

Fem un recull de reflexions que li fan a la Palmira.

Valorem el significat, la intenció i l'abast personal de les reflexions

A mi també em fan reflexions: què em diuen? Qui m'ho diu? Com m'ho prenc?

2. Les ONG. *"Parlen d'un reportatge que ha fet l'ONG TotsSomSíria, ..."*

Què és una ONG? En coneixem alguna? Proposem fer un recull d'ONGs amb qui les nostres famílies hi tenen alguna relació. (com a donants o com a receptors.)

3. La meva identitat. *"I SI JO FOS ELLA"*

Llegim el poema de Joana Raspall: "PODRIES", mirem propostes d'enregistrament de Joan Dausà, i d'altres.

Capítol 3

1. Les cartes. *"Sense pensar-ho, començo a escriure-li una carta..."*

Escrivim una carta a ...

Capítol 4

1. Les hores de son. *"Tinc tanta son que podria dormir a peu dret."*

Parlem i reflexionem dels nostres horaris de dormir.

2. Les mentides. *"M'estàs demanant que digui una mentida!"*

Parlem de les mentides. En diem? Ens en diuen? ...

Capítol 5

1. El testimoni de la guerra. Palmira Bahtich explica la seva experiència en relació a la guerra.

Llegim junts el llibre "El dia que va arribar la guerra" i parlem del quin és el missatge del llibre. Analitzem les coincidències amb el testimoni de la Palmira B.

2. La vida a l'escola. *"Ara que la vida a casa resulta força més agradable, anar cada dia a l'escola és un turment."*

La vida agradable o que sigui un turment depèn de tots nosaltres. Aconseguiu que la vida a l'escola sigui agradable?

Capítol 6

1. Les bones preguntes. *"Preguntar a una nena que ho ha perdut tot com és la seva vida és tenir molt poca sensibilitat."*

Assagem converses imaginades. Fem una simulació: en Ramon avui esta trist, què li puc demanar? Què li puc dir? Què no li hauria de preguntar o dir?

2. Les converses amb els pare. *"M'agrada l'olor de terra que li fan les mans, però el que més m'agrada és que ara, quan vull parlar amb ell, agafo el bus i em planto al garden."*

És fàcil parlar amb el pare (la mare)? Com ho faig?

Capítol 7

1. Les il·lusions de quan érem més petits. *"El nostre somni va quedar reduït a un full de paper amb el dibuix d'un coet."*

Ens expliquem somnis incomplets de quan érem petits.

Capítol 8

1. L'amistat. *"...vaig ser conscient que la nostra amistat s'havia acabat, com si fos un iogurt amb data de caducitat."*

Parlem dels amics i amigues. Caduquen? En fem de nous?

2. El cinema i la literatura. *"Que no ho saps, que les pel·lícules expliquen històries inventades?" "Un bon llibre o una bona pel·lícula ens fan pensar i això és el que més m'agrada."*

Aquest que estem llegint és un bon llibre?

Quin llibre t'ha fet pensar?

Quina pel·lícula t'ha fet pensar?

Capítol 9

1. El meu nivell d'anglès. *"...però el meu anglès és limitat."*

Quina és la teva posició personal respecte l'aprenentatge de les llengües?

2. Els amulets. *"...quan em sentia perduda, acaronava la pedra que duia a la butxaca..."*

Hi ha ningú que té un amulet?

A casa tenim el nostre racó, el nostre altar?

Capítol 10

1. Els reportatges de la guerra de Síria. *"Viure a Alep és viure a l'infern."*

Mirem un reportatge i busquem semblances i diferències amb el testimoni de la Palmira Bahtich.

Capítol 11

1. El pensament conseqüencial. *"Sempre hi ha una manera de resoldre els conflictes."*

Plantegem una situació: la Berta em va deixar un CD o un llibre i ara que em demana que ni torni no el trobo, què li dic, què faig?

Capítol 12

1. El pla de treball. *"El primer que hem de fer és no donar-nos per vençuts; el segon..."*

Anotem el pla de treball que proposa en Sergi. És útil? El podem fer servir per ...

Capítol 13

1. El baró rampant. Podem apropar-nos a la novel·la d'Italo Calvino amb l'àlbum il·lustrat:

Títol: Cosimo

Autor: Roger Olmos

Editorial: Logos Edizioni

Pàgines: 76

Edat de lectura: Joves.

Mòdena (Itàlia) 2016

Capítol 14

1. Una pancarta de roba.

Proposem un taller de pancartes per penjar a l'aula, a l'escola. Tallem trossos petits de roba, pensem eslògans i amb retolador els escrivim. Analcem el valor i la força de les frases que hem escrit. Valorem si l'eslògan es llegeix bé i hem aconseguit un bon impacte visual.

Capítol 15

1. La visió des de dalt d'un arbre. *"Des d'aquí dalt el món es veu diferent"*

Ens enfilem als arbres de l'escola, (o ens ho imaginem) i fem fotos o dibuixem com es veuen les coses i les persones quan mirem avall, fent un picat.

2. Les comparacions. *"En Climent ha deixat de ser alt com un sant Pau"*

Rastregem el capítol a la recerca de comparacions.

Capítol 16

1. Els càstigs dins la família. *"Sempre que toca sermó o, el que és pitjor, un sermó seguit de càstig, els pares ho discuteixen una bona estona abans de parlar amb nosaltres."*

Posem exemples de sermons i/o de càstigs que ens posen els pares. Castiguen igual el pare que la mare? En parlen abans o després?

2. L'efecte dels llibres en nosaltres. *"Una cosa és la ficció o l'altra la vida real.."* *"La ficció i la vida s'alimenten una a l'altra..."*

Reprenem el debat del capítol 8 i parlem dels llibres que m'han influït a la vida.

Capítol 17

1. Els meus criteris, les meves opinions, les meves decisions. *"...ja va sent hora que deixis de ser una nena perfecta, responsable i sensata!"*

Hem de deixar de ser responsables? O hem de mostrar que som més responsables perquè allò que fem es fonamenta en les nostres conviccions?

Practiquem l'assertivitat amb petites interpretacions. Observem i parlem del que hem vist.

Capítol 18

1. Les crisàlides. *"ELS NENS CRIDÀLIDE LLUITEM PER UN MÓN MILLOR"*

Informem-nos de què són les crisàlides.

Quin és el sentit figurat de nen crisàlide?

2. Enfilarse als arbres.

Aprenem a enfilem-nos als arbres amb seguretat. Busquem a l'escola o al parc arbres que ens sembli que tenen garanties per enfilem-nos-hi perquè ens semblen resistents. Practiquem com enfilem-nos i com saber estar dalt d'un arbre amb seguretat. Ens fem la foto individual o de grup.

Recordem la cançó "En Pere Gallarí". Alerta no tots els arbres són bons, les figueres no són gens segures.

Capítol 19

1. Els miracles existeixen? *"No en tinc cap dubte, els miracles existeixen, l'únic que cal és creure-hi i lluitar fins al final."*

Què és un miracle?

Has viscut miracles a la teva vida?

Has hagut de lluitar molt fins al final perquè es fessin realitat?

Capítol 20

1. L'amistat. *"L'amistat és el tresor més gran." "Ja hem arribat a la Lluna, Palmira. Ja no ens fa falta cap coet."*
Ho plasmem amb un dibuix que ens regalarem.
2. Un món on tot el que passa ens afecta. *"El papa té raó quan diu que tot està connectat, que un acte porta a un altre..."*

Proposem reflexions sistèmiques que reflecteixin com els conflictes ens afecten a tots. Podem parlar d'un conflicte de classe existent o ja superat i manifestar com els qui no en són protagonistes també els afecta.

Altres

1. Mirem junts la pel·lícula: "CADENA DE FAVORES"

Títol Original: Pay it Forward

Direcció: Mimi Leder

Guió: Leslie Dixon

País: EEUU

Any: 2000

Durada: 122 min.

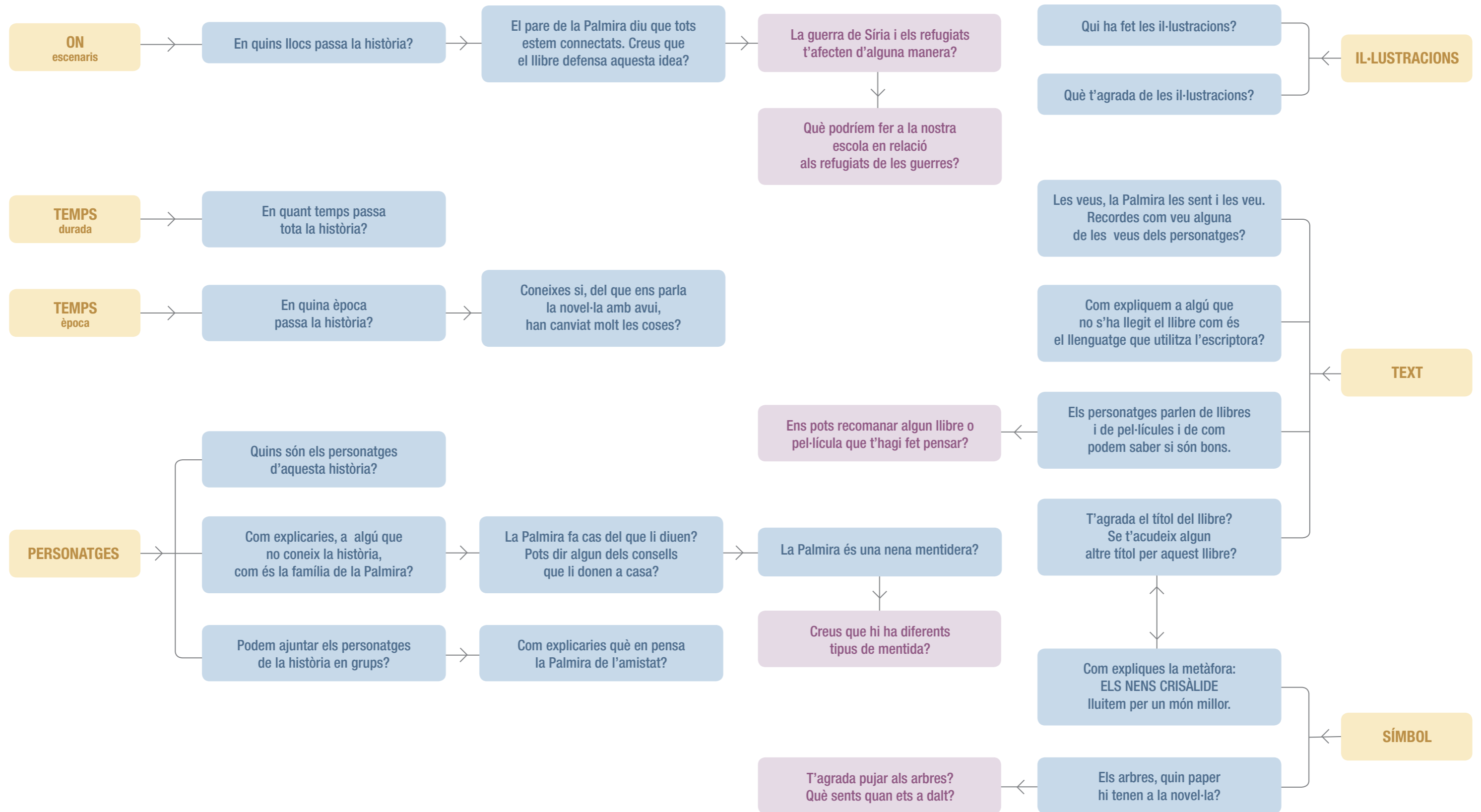
Gènere: drama

Interpretació: Kevin Spacey, Helen Hunt, Haley Joel Osment, Jay Mohr, Jim Caviezel, Jon Bon Jovi, Angie Dickinson

Música: Thomas Newman

Fotografia: Oliver Stapleton

Estrena a Catalunya: 9 de febrer de 2001

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; per tant, aquest treball està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.